[Time: 3 Hours] [Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any five questions from section 1 and section 2
 - 2. All questions carry equal marks.
 - 3. Answer of both section write in same answer book.
- Q.1 What is meant by applied agriculture? Explain the nature & scope of applied agriculture.

OR

Explain the agro-allied activities and state its importance in applied agriculture.

Q.2 Explain the meaning of horticulture, and discuss the factors on which contribute to success of horticulture programme.

OR

Explain the economic –and environmental benefits of horticulture.

Q.3 What is meant by forestry? Write the direct and indirect benefits of forestry.

OR

Write in detail various types of forest in India.

Q.4 Explain the reasons of low productivity of India cattle and suggest remedies on it.

OR

Explain the importance of Goat and Sheep rearning in rural development.

Q.5 Explain the importance of poultry business in rural development.

OR

Review the various essential factors for poultry business.

Q.6 What is meant by fish farming? State the importance of fish farming in rural development.

OR

Write detail note on fish farming in India.

69192 Page **1** of **2**

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

सचना:

- १. विभाग १ व २ मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा
- २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- ३. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेस लिहा.
- प्र.? उपयोजित शेती पद्धती म्हणजे काय ? उपयोजित शेतीचे स्वरूप व व्याप्ती सांगा

किंवा

शेतीजोडव्यवसाय म्हणजे काय ते सांगून शेतीजोडव्यवसायाचे उपयोजित शेतीतील महत्व सांगा .

प्र.२ फलोद्यानाचा अर्थ सांगून फलोद्यान कार्यक्रमाचे यश कोणत्या घटकांवर अवलंबून आहे यावर चर्चा करा .

फलोद्यान कार्यक्रमाचे आर्थिक व पर्यावरणात्मक फायदे विषद करा.

प्र.३ वनशेती म्हणजे काय ? वनशेतीचे प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष फायदे सांगा .

किंवा

भारतातील जंगलांचे विविध प्रकार सविस्तर सांगा

प्र.४ भारतातील पशुधनाची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगून त्यावर उपाय सांगा .

किंवा

शेळी व मेषपालनाचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा.

प्र.५ कुक्कुटपालन व्यवसायाचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा .

किंवा

कुक्कुटपालन व्यवसायाच्या विकासासाठी आवश्यक घटकांचा आढावा द्या.

प्र.६ 'मत्स्यशेती' म्हणजे काय ? मत्स्य शेतीचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा.

किंवा

भारतातील मत्सशेतीवर सविस्तर टिप्पण तयार करा.

69192 Page 2 of 2